

Tjänsteskrivelse

2025-03-05

Diarienummer: 25SON33

Handläggare:

Per Åsbrink
026-17 80 00
per.asbrink@gavle.se

Nämnd:

Socialnämnden

Remissyttrande – Hyra anstaltsplatser utomlands

Förslag till beslut

Att anta yttrandet som sitt eget

Sammanfattning

Socialnämnden har av Justitiedepartementet fått möjlighet att yttra sig gällande remissen av "Hyra anstaltsplatser utomlands (DS 2025:1). Begäran om yttrande inkom till Socialnämnden 2025-02-12.

Utredningen har haft i uppdrag att utreda förutsättningarna för att hyra anstaltsplatser utomlands. Bakgrunden är att kriminalpolitiken förväntas leda till att behovet av platser i häkte och anstalt kommer att öka kraftigt.

Utgångspunkten är att anstaltsplatser endast bör förhyras i länder som är medlemmar i EU eller EES och bör i så stor utsträckning som möjligt bemannas med utsänd personal från kriminalvården i funktioner som innebär beslutsfattande eller kontakter med intagna.

I utredningen föreslås att vissa kategorier av intagna inte ska få placeras i anstalt utomlands. Det gäller intagna som:

- är under 18 år,
- har dömts för brott enligt terroristbrottslagen (2022:666),

- har dömts till rättspsykiatrisk vård enligt lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård eller i övrigt ges vård enligt den lagen,
- under tiden för placeringen har beviljats permission, särskild permission eller särskild utslussningsåtgärd, eller
- under tiden för placeringen ska genomgå en utredning om risk för återfall i brottslighet enligt 10 § lagen (2006:45) om omvandling av fängelse på livstid.

Utredningens förslag medför att vissa författningsändringar behöver genomföras gällande tillsyn i hälso- och sjukvårdsverksamhet, personuppgiftsbehandling, skattskyldighet, folkbokföring samt stöd och hjälp från socialtjänst. Förslag till ändringar i socialtjänstlagen är införandet av en ny paragraf, 2a kap. 1a§, där vistelsekommun föreslås ansvara för stöd och hjälp om den enskilde är placerad i kriminalvårdsanstalt utomlands enligt fängelselagen.

Utredningens förslag kommer att innebära störst konsekvenser för kriminalvården. Konsekvenser för enskilda intagna är minskade möjligheter till kontakt med familj och barn samt konsekvenser för minderåriga barn när det gäller barnens rätt till kontakt med sin förälder. Utredningens förslag bedöms dock inte påverka kommunerna i någon större utsträckning eller den kommunala självstyrelsen.

Välfärd Gävle ställer sig positiv till utredningens förslag men med några synpunkter.

Yttrande

Yttrandet omfattar de utredningsförslag som kan komma att påverka socialtjänstens verksamhet.

Utredningen påtalar att verkställigheten av ett fängelsestraff inte kommer att vara annorlunda om straffet verkställs i Sverige eller på anstaltsplats utomlands, dvs. verkställigheten bör vara likvärdigt utformad oavsett om den genomförs i Sverige eller utomlands.

Välfärd Gävle anser att en verkställighet på anstaltsplats utomlands inte bör vara avhängigt av intagnas möjlighet till deltagande i kriminalvårdens behandlingsprogram, t.ex. program med fokus på kriminalitet och missbruk.

En verkställighet på anstaltsplats utomlands kommer att försvåra intagnas kontakt med sina barn. En av grundprinciperna i barnkonventionen är rätten för det barn som är skilt från den ena av eller båda föräldrarna att regelbundet upprätthålla kontakt.

Välfärd Gävle anser, vid ett beslut om plats för verkställighet av fängelsestraff, att barns rätt till kontakt med förälder alltid ska prioriteras.

Utredningens förslag om anstaltsplatser utomlands bedöms inte leda till kostnader för kommunerna.

Välfärd Gävle bedömer det inte som osannolikt att utredningens förslag kan komma att medföra kostnader för vistelsekommun, t.ex. för resors och vistelse för att säkerställa barns rätt till kontakt med förälder placerad på kriminalvårdsanstalt utomlands.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Välfärd

Socialnämnden har av Justitiedepartementet fått möjlighet att yttra sig gällande remissen Ds 2025:1 – ”Hyra anstaltsplatser utomlands”. 25SON33 hanteras av socialnämnden för beslut vid sammanträdet den 2025-04-29. Utredare Per Åsbrink, har varit ansvarig handläggare i ärendet.